

FNs bærekraftsmål og norske kommuner

Nettverkssamling for regional og kommunal planlegging 2021

Anne Romsaas, KS

Norway

OECD member

OVERVIEW

INDICATORS

POLICY EFFORTS

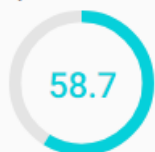
SDG Index Rank

7 /165

SDG Index Score

Spillover Score

SDG Dashboards and Trends

Click on a goal to view more information.

Dashboards: ● SDG achieved ● Challenges remain ● Significant challenges remain ● Major challenges remain ● Information unavailable

Trends: ↑ On track or maintaining SDG achievement ↗ Moderately improving → Stagnating ↓ Decreasing ● Trend information unavailable

Hva nytt tilfører bærekraftsmålene kommunesektoren?

- Internasjonale mål som også er relevante for de rikeste landene
- En tyngdeforskyvning mot å finne løsninger innenfor planetens tålegrenser
- Fokus på årsaker til, ikke bare symptomer på, våre utfordringer
- Vektlegging av sammenheng mellom målene
- Indikatorer for å sammenlikne ulike aktører, og se utvikling over tid
- Et felles språk for å diskutere komplekse utfordringer og løsninger på tvers av geografi, sektor eller fag - også for næringslivet
- Et kunnskapsgrunnlag for politiske prioriteringer
- Et verktøy for å diskutere og løse samfunnsfloker / «wicked problems»

Prioriterte innsatsområder for KS' arbeid med FN17:

Foto: Glenn Musk, Trondheim kommune

- ❖ Ivareta kommunesektorens behov i det nasjonale bærekraftsarbeidet
- ❖ Dele erfaringer og kunnskap med europeiske og globale institusjoner
- ❖ Oversette de globale målene til en lokal kontekst og støtte implementeringsarbeidet
- ❖ Styrke kommunesektorens arbeid med å måle status og utvikling
- ❖ Skape arenaer for nettverk, erfaringsdeling og felles handling
- ❖ Sørge for at KS som utviklingspartner, ikke minst det nasjonale arbeidet innen innovasjon og digitalisering, gjøres innen rammene av og sees i sammenheng med FN17-arbeidet
- ❖ Tilrettelegge for en arbeidsgiverpolitikk som støtter bærekraftsarbeidet
- ❖ Oppmuntre til politisk lederskap

Bærekraftsnettverket

Bærekraftsnettverket
Network of Excellence

En **samarbeids- og læringsarena** for norske kommuner og fylkeskommuner i arbeidet med bærekraftsmålene. Det innebærer en strategisk og systematisk tilnærming til:

- ❖ utvikling av metoder for kartlegging, indikatorsett og system for måling og evaluering av det lokale og regionale bærekraftsarbeidet
- ❖ å innarbeide lokale data om bærekraft i plan- og styringssystemene
- ❖ bærekraftig organisasjons- og ledelsesutvikling som fremmer samarbeid på tvers av samfunnssektorer og forvaltningsnivå
- ❖ å styrke innbyggerinvolvering og mobilisering
- ❖ bærekraftige offentlige anskaffelser
- ❖ bærekraftig verdiskaping

Trondheim, Asker, Bærum, Rana, Kristiansund, Kristiansand, Ålesund, Stavanger, Molde, Bodø, Narvik, Nærøysund, Karmøy, Haugesund, Voss, Tromsø og Bergen
Møre og Romsdal, Trøndelag, Viken, Nordland og Agder

Norwegian Ministry
of Local Government and Modernisation

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Report

Voluntary National Review 2021 Norway

Report on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development

Voluntary Subnational Review – Norway

Implementation of the UN's Sustainable Development Goals in
Norwegian Local and Regional Government

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON
The Norwegian Association of Local and Regional Authorities

Rapportens hovedfunn

Oppnåelse av målene krever lokal innsats

Oppnåelse av bærekraftsmålene avhenger i stor grad av lokale og regionale myndigheters innsats

Politisk eierskap er vesentlig

Politisk eierskap og prioritering påvirker hastigheten og retningen til lokaliseringen og implementeringen av bærekraftsmålene

Det er stor variasjon i modenhet

De fleste kommuner og fylkeskommuner har kommet i gang. Det er imidlertid stor variasjon i modenhet når det gjelder å jobbe med målene i norsk kommunesektor

Å være «stor og sterk» er ikke en forutsetning

Selv om nylig sammenslåtte, store, sentrale og nettverksorienterte kommuner har kommet lengst, er det ikke en forutsetning å være 'stor og sterk' for å lykkes

Nettverk og kunnskapsdeling er viktig

Nettverk, kunnskapsdeling og samarbeid på tvers av forvaltningsnivå spiller en stor rolle, og synergiene mellom lokale og regionale myndigheter utnyttes i stor grad

Rapportens hovedfunn

Bærekraftsmålene styrer samfunnsutviklingen

De fleste kommunene har innarbeidet målene i kommuneplanens samfunnsdel, hvilket indikerer at målene legges til grunn og er styrende for samfunnsutviklingen

Målene i strategi og styring

De mest modne har operasjonalisert og integrert målene i strategiske planer og styringsprosesser. Her er det foregangskommuner som har utmerket seg og som opptrer som forbilder for de resterende kommunene

Visse barrierer hindrer fremgang

Manglende ressurskapasitet, tilstrekkelig kompetanse om målene, tilgang på metoder og verktøy for implementering og politisk eierskap utgjør de største barrierene. Fylkeskommunene peker på manglende støtte og retningslinjer fra nasjonalt nivå

Vesentlig bidrag til måloppnåelse

Selv om det ikke er noen god referansemåling, bidrar kommunesektoren vesentlig til å oppnå bærekraftsmålene gjennom sin vanlige tjenesteleveranse, velferdsproduksjon og utviklingsarbeid. Det er imidlertid utfordringer innenfor alle de tre bærekraftsdimensjonene

Manglende samstemt politikk

Kommuner og fylkeskommuner prøver å arbeide helhetlig med bærekraftsmålene og å se målene i forbindelse med deres samfunnsoppdrag, men dette hindres av en sektorisert stat. Dette er en vesentlig begrensning for fremgang

Et utvalg 'Look to Norway' caser

Bærekrafts- budsjettering

Trondheim kommune

Fremtidslaben Norge

Ålesund kommune

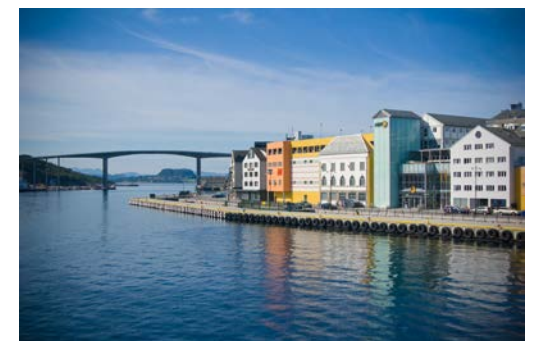
Etablering av nye kommuner basert på FNs bærekraftsmål

Asker, Nordre Follo,
Narvik and Ålesund med
flere

Innlemming av bærekraftsmålene i styringssystemet

Kristiansund kommune

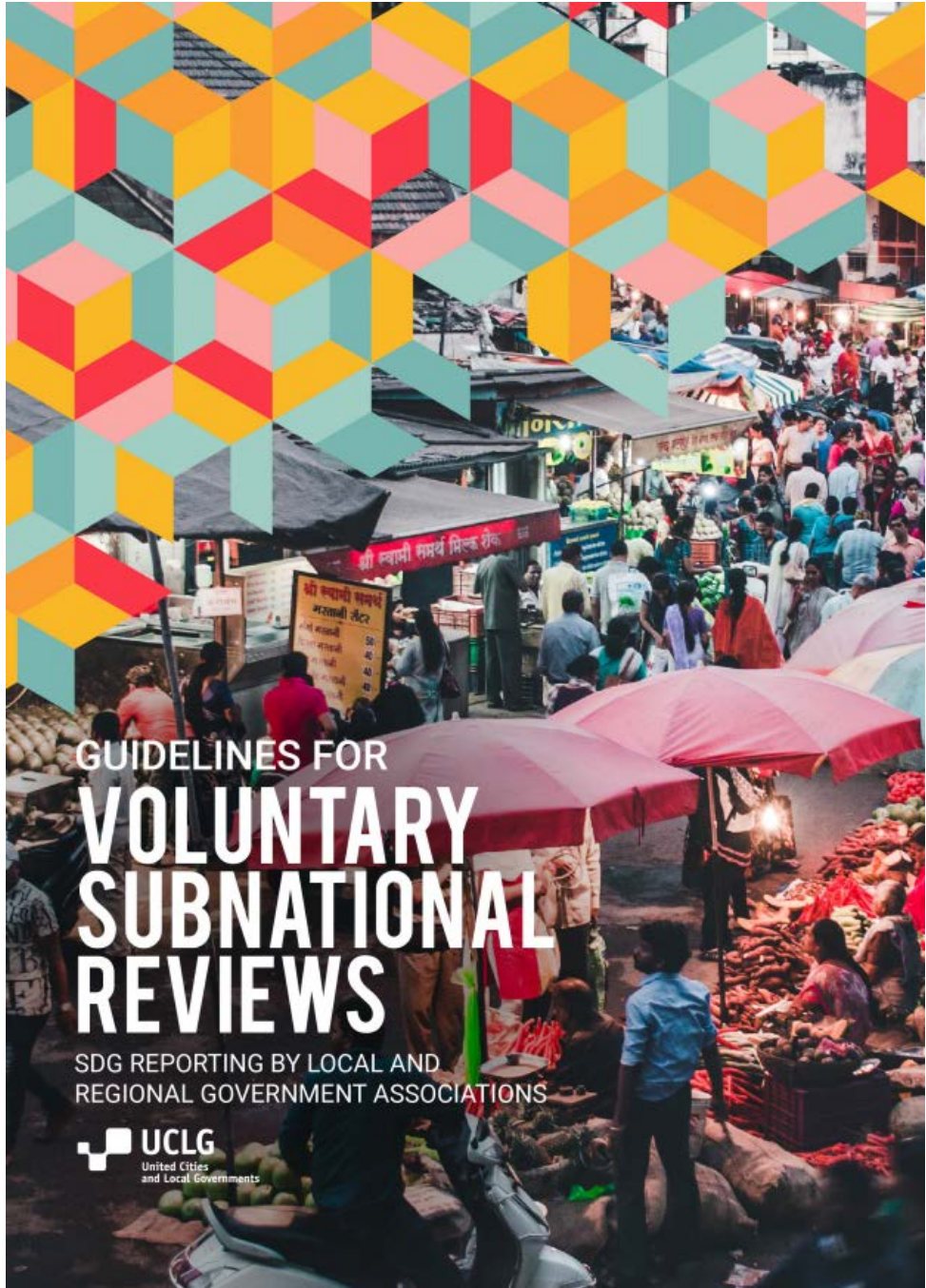

FNs bærekraftsmål – KS' anbefalinger til nasjonale myndigheter

1. Styrke det politiske eierskapet og understreke betydningen av lokalt arbeid med bærekraftsmålene
2. Sikre flernivåstyring, konsistent politikk i alle ledd og mellom sektorene, samt brede partnerskap. Dette vurderes som nødvendig for å nå FNs bærekraftsmål. Identifisere kritiske sammenhenger mellom satsingsområder for å sikre samstemt politikk og unngå negative konsekvenser av enkeltinnsatser
3. Konsultere kommunesektoren i alle trinn av nasjonale beslutningsprosesser. Periodiske rapporteringer (VNR og VSR) må bidra til fart og retning for måloppnåelse
4. Gi støtte til lokalt og regionalt arbeid gjennom gode verktøy og relevante indikatorer
5. Fortsette kunnskapsdeling og -innhenting fra andre land og aktører, og vektlegge eksperimentering og innovasjon for å finne bedre løsninger på felles utfordringer

GUIDELINES FOR VOLUNTARY SUBNATIONAL REVIEWS

SDG REPORTING BY LOCAL AND
REGIONAL GOVERNMENT ASSOCIATIONS

Anne Romsaas

Chief Adviser on SDGs, Norwegian Association
of Local and Regional Authorities (KS). See the
Norwegian VSR (2021) here: [https://gold.uclg.org/
sites/default/files/norway_2021.pdf](https://gold.uclg.org/sites/default/files/norway_2021.pdf)

“In Norway, we have benefited from good relations and an existing system of consultation and dialogue with the national government. This made it possible to achieve an inclusive reporting process covering the whole of government. National reports tend to fall short when it comes to understanding and explaining local and regional progress towards the SDGs. Through combining a VNR with a VSR and several VLRs, as Norway has now done, we can learn from their individual shortcomings and take appropriate action. During the reporting process, KS entered into a political agreement with the country’s national Government to take joint action on SDG implementation. This agreement ensures that we can transfer knowledge from the voluntary reports into joint action, across different levels of government.”

<https://gold.uclg.org/report/localizing-sdgs-boost-monitoring-reporting>

«En jungel av muligheter»...

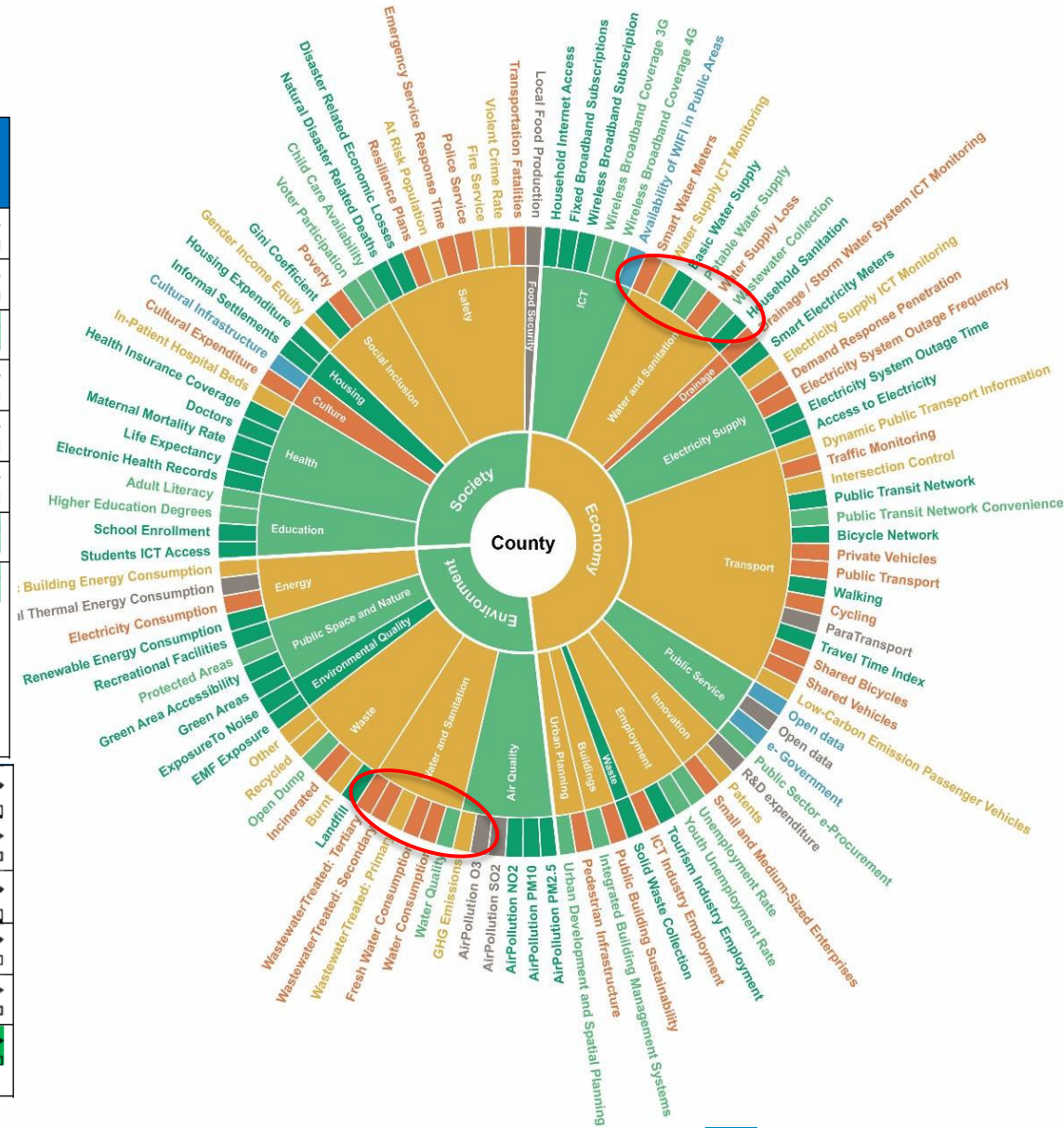
- Det finnes **MANGE** ulike indikatorsett for å måle bærekraft, fra FN, OECD, ISO, EU osv...
- De har **styrker og svakheter**, overlapp og ulikheter, og det er ikke lett å velge «det rette indikatorsettet».
- **KS og SSB samarbeider** om å utforme en **taksonomi** eller «sorteringsmodell» som skal hjelpe til med å navigere «indikatorjungelen».

<https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/taksonomi-for-klassifisering-av-indikatorer-til-baerekraftsmalene>

Vann og Avløp

KATEGORI	Nøkkelindikator	Gj. snitt score kommunar	Resultat	Variasjon score
VA Vann og avløp 	Smarte vannmålere			
	Vannforsyning IKT-overvåking			
	Vannforsyning - basis			
	Drikkevannsforsyning			
	Vanntap i ledningsnett			
	Avløpsvann - oppsamling			
	Sanitærforhold - husholdninger			
Drenering 	Drenering/overvannsystem IKT-overvåking			
	Drikkevannskvalitet			
VA Vann og avløp 	Vannforbruk			
	Ferskvannforbruk			
	Avløpsrensing - Hoved			
	Avløpsrensing - Sekundær			
	Avløpsrensing - Tertiære			

Nytt laboratorium for innovasjon og bærekraft

Pressemelding | Dato: 22.09.2021

Hvordan hindrer vi at unge faller utenfor skole og arbeidsliv, eller at Distrikts-Norge blir et gamlehjem? Noen samfunnsutfordringer, som ungt utenforskap og en aldrende befolkning, er så komplekse at vi trenger helt nye løsninger. Nå skal regjeringen og KS samarbeide om en ny policy lab som skal få fart på innovasjon i kommunesektoren.

Politisk samarbeidsavtale innovasjon og bærekraft

Bærekraftsløftet

Nasjonalt partnerskap for et bærekraftig Norge

Bærekraftsnettverket
Network of Excellence

<https://www.ks.no/fagomrader/samfunnsutvikling/barekraft/>

anne.romsaas@ks.no

